חיים להתנהל כפי שהתנהלו. אבל כאשר התהפך גלגל־המילחמה, לא קמה בקרב הפלאחים רוח לעמוד על נפשם. התעמולה הבלתי־אח־ראית בכל הנוגע לדיר־יאסין גר־מה לכך שבמקומות רבים נגנשו כפרים, מבלי שנורתה עליהם אפילו יריה אחת.

40 אחוז. לאחר הכרזת המילחמה של העולם הערבי כולו היו אנשים אלה בחזקת גייס חמישי. מבחינה זו היו יתרונות לבריחתם, שעה שהיהודים נערכו להדוף את פלישת צבאות־ערב. בכמה מקומות, כגון בית־שאן, אף עודדו את הבריחה.

„היו דוגמות, ששם התחננו בפני הנמל, וטיפסו על כל כלי שייט אפשרי, במטרה להגיע לעכו ומשם צפונה — ללבנון. ראשי היהודים הפצירו בהם שלא לעזוב את העיר שבה גדלו, ושבה שרר דו־קיום בין שתי העדות, אבל ללא הועיל.

„כשנודע הדבר לבן־גוריון, קרא לגולדה מאירסון (מאיר) ואמר לה: ,אני רוצה שתסעי מיד לחיפה ו־תנסי לשדל את הערבים האלה שעל החוף שיחזרו. את צריכה להכניס להם לראש שאין מה לפ־חד'. בזיכרונותיה כותבת גולדה מאיר: ,ישבתי לי שם ליד החוף והתחננתי לפניהם שיחזרו לבתי־הם. אנו נחזור! — אמרו הבור־חים, וספינתם התרחקה מהחוף'...״

גולדה פוגשת בעבדאללה

בחשכת הלילה, ב־11 במאי 1948, נסעה אשה, שפניה רעולות, ב־מכונית לרבת־עמון. היתה לה סיבה טובה להסתיר פניה, שכן זו היתה גולדה מאירסון, מנהלת המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית. היא היתה מחופשת כערביה, ו־היא נשלחה בשליחות חשאית אל המלך עבדאללה.

בפגישות קודמות איתה ועם מנ־היגים יהודיים, הבטיח המלך ה־ירדני כי צבאו לא יתקיף את ה־יהודים. עכשיו, משתכפו הידיעות על השינוי בהלך־רוחו, הוחלט ל־שגר אליו את גולדה, בתיקווה למ־נוע את המילחמה עם עבר־הירדן.

„מה הבהלה?״ שאל המלך את גולדה, „מדוע אתם כל־כך ממה־רים להכריז על המדינה שלכם?״

הוא הסביר לאורחיו היהודיים, כי אין לו ברירה, אלא לצאת ל־מילחמה ביחד עם יתר עמי־ערב, וכי יש אך ורק דרך אחת למנוע את המילחמה: היהודים יוותרו על שאיפתם לעצמאות. כאשר הארץ כולה תהיה שלו, הבטיח המלך, הוא יעיניק לנתיניו היהודיים אר־טונומיה, וגם ייצוג של חמישים אחוז בפרלמנט.

גולדה מאירסון השיבה לו, ב־אותה פגישה, כי תוכנית זו אינה מתקבלת על הדעת, וכי כל המאמץ היהודי לא היה, כדבריה, „רק כדי שיהיה לנו ייצוג בפרלמנט זר". זה היה נסיון־ההידברות האחרון עם הערבים.

להכריז או לא להכריז?

ב־12 במאי 1948 נכנעה יפו, ו־תל־אביב שוחררה מהסיוט של ה־

(המשך בעמוד 62)

בול מצרי לזכר טבח דיר־יאסין*
שמן על מדורת היחסים

„באותו שלב של המילחמה לא ירדו היהודים לעומק המשמעות של תופעה זו. הם היו שרויים ב־ביצוע מה שנקרא ,תוכנית ד', גיבוש שרשרת־הישובים הרופפת לשטח רצוף אחד ובר־הגנה, על־פי גבולות החלוקה של האו״ם, כדי להיערך מבחינה צבאית לקראת הפלישה הממשמשת ובאה. המדינה העברית על־פי (החלטת) האו״ם היה בה מיעוט גדול של ערבים, יוגה. המוני הערבים גמלטו אל

* הונפק בשנת 1965, כששם המדינה היה עדיין „הרפובליקה הערבית המאוחדת".

ידיעות ירושלים

יוצא לאור ע״י „דבר", „הארץ", „הבקר", „המשקיף", „הצפה", „ע״י המעמד"

גלי ההתקפות הערביות מתנפצים אל גבורת לוחמינו

אלהבות־הבשן ועד נידר־עם. הסתערות ערבית במערב ירושלים. המערכה על התחבורה נמשכת

עיתון מקומי בירושלים הנצורה, יומיים לפני דיר־יאסין
שלוש שיירות הצילו

אפות ניבה - אביב / ק״ץ 81׳
הדפס פנל כפול בגוני הכחול והירוק על רקע לבן.

נפיחות? עצירות?
איך תכנסי לביקיני?
תה ביקוניס לעיכול טבעי:
נמס (היחידי בישראל), עלים וטבליות.
תה ביקוניס מיוצר מצמחים.

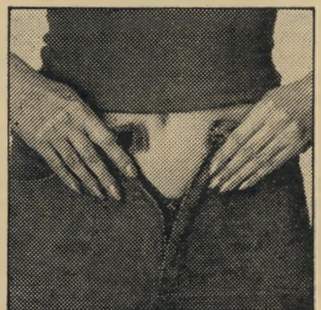

Bekunis
תה בקוניס
Bekunis Tea

להשיג בבתי המרקחת בלבד.
אישור משרד הבריאות 002-11146-929
עייני בעלון לצרכן המצורף לאריזה שאושר ע״י משרד הבריאות.